

3.51 Σημειακό φορτίο $Q = 2 \times 10^{-7} \text{C}$ δημιουργεί πεδίο που σε ένα σημείο του Α έχει δυναμικό $V=300\text{V}$. Να υπολογιστεί η απόσταση του σημείου Α από το φορτίο. Δίνεται η σταθερά $K_c = 9 \times 10^9 \text{N m}^2 / \text{C}^2$.
[Απ: 6m]

Καμία δυσκολία!

Οι μονάδες των μεγεθών είναι στο S.I. , οπότε επιλύστε την σχέση : $V_{\Sigma} = K_c \cdot \frac{\pm Q_{πηγή}}{r_{\Sigma}}$

3.52 Σημειακό φορτίο $q = 2 \times 10^{-8} \text{C}$ βρίσκεται τοποθετημένο στο ευθύγραμμο τμήμα ΑΒ, μήκους 3m σε απόσταση 2m από το Α (μεταξύ των Α και Β). Υπολογίστε τη διαφορά δυναμικού $V_A - V_B$.
Δίνεται η σταθερά $K_c = 9 \times 10^9 \text{N m}^2 / \text{C}^2$. [Απ: -90V]

Ισχύει –αφού εμφανίσουμε κοινό παράγοντα το $K_c \cdot (\pm q)$ ...

$$V_A - V_B = K_c \cdot (\pm q) \cdot \left(\frac{1}{r_A} - \frac{1}{r_B} \right) = 9 \cdot 10^9 \cdot 2 \cdot 10^{-8} \left(\frac{1}{2.1} - \frac{1}{2.1} \right) = 9 \cdot 2 \cdot 10 \cdot \frac{-1}{2} = -90 \text{ Volt}$$

3.53 Το πεδίο που δημιουργεί ένα σημειακό φορτίο Q σε ένα σημείο Α έχει ένταση $E=60 \text{ N/C}$ και δυναμικό $V=180 \text{ V}$. Να υπολογίσετε το φορτίο και την απόσταση του σημείου Α από το σημειακό φορτίο Q. Δίνεται η σταθερά $K_c = 9 \times 10^9 \text{N m}^2 / \text{C}^2$. [Απ: $6 \times 10^{-8} \text{C}$, 3m]

...Πρέπει να συνεργαστούν οι δυο εξισώσεις :

$$V_{\Sigma} = K_c \cdot \frac{\pm Q_{πηγή}}{r_{\Sigma}} \quad (\text{δυναμικό σε σημείο}) \quad \text{και} \quad E_{\Sigma} = K_c \cdot \frac{\pm Q_{πηγή}}{r_{\Sigma}^2}$$

Για παράδειγμα αν διαιρέσουμε κατά μέλη, βρίσκουμε –άκοπα- την απόσταση r !

3.54 Σημειακό φορτίο $Q = 2 \times 10^{-6} \text{C}$, βρίσκεται στο σημείο Α. Να υπολογίσετε το έργο της δύναμης του ηλεκτρικού πεδίου κατά τη μετακίνηση φορτίου $q=10^{-8} \text{C}$ από ένα σημείο Β, το οποίο απέχει $r_1=(AB)=1\text{cm}$ από το φορτίο Q, σε σημείο Γ, το οποίο απέχει $r_2=(AG)=4\text{cm}$ από το Q. Δίνεται: $K_c = 9 \times 10^9 \text{N m}^2 / \text{C}^2$.
[Απ: $13,5 \times 10^{-3} \text{ J}$]

Εφαρμόζεται η εξίσωση : $W = (\pm q)(V_{\alphaρχικής\ θέσης} - V_{τελικής\ θέσης})$

Οι προηγούμενες ασκήσεις μας έμαθαν να υπολογίζουμε το δυναμικό... και επιπλέον $1\text{cm} = 10^{-2} \text{ m}$!
Εντάξει ;

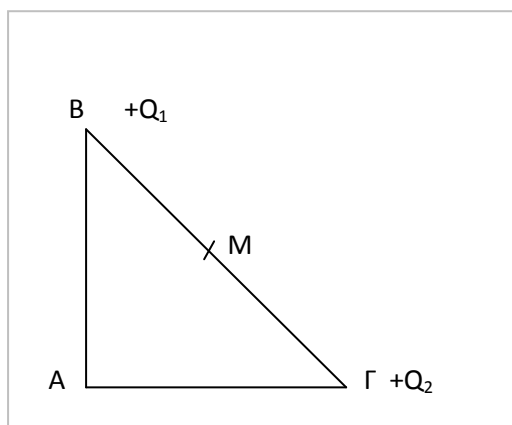
3.55 Στις κορυφές B και Γ, ορθογωνίου τριγώνου ABΓ, με $\hat{A}=90^\circ$, βρίσκονται τα φορτία $Q_1=4 \times 10^{-8}$ C και $Q_2= 2 \times 10^{-8}$ C. Αν $AB=3\text{cm}$ και $AG=4\text{cm}$, να υπολογιστούν:

α) Τα δυναμικά στα σημεία A και M, όπου M το μέσον της BΓ.

β) Το έργο που παράγεται από το ηλεκτρικό πεδίο κατά τη μετακίνηση φορτίου 2×10^{-10} C από το σημείο A στο M.

Δίνεται: $K_c = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2 / \text{C}^2$.

[Απ: ~~23250V, 32400V, -183x10⁻⁸ J~~]

α) Το δυναμικό στο σημείο A, οφείλεται στις δυο πηγές Q_1 και Q_2 .

Επομένως :

$$\begin{aligned} V_A &= K_c \cdot \frac{+Q_1}{AB} + K_c \cdot \frac{+Q_2}{AG} = \\ &= 9 \cdot 10^9 \left(\frac{4 \cdot 10^{-8}}{3 \cdot 10^{-2}} + \frac{2 \cdot 10^{-8}}{4 \cdot 10^{-2}} \right) \\ &= 9 \cdot 10^3 \left(\frac{4}{3} + \frac{1}{2} \right) = 9 \cdot 10^3 \cdot \frac{11}{6} = \\ &= 16,5 \cdot 10^3 \text{ volt} \end{aligned}$$

Η υποτείνουσα –λέει ο Πυθαγόρας – θα είναι $B\Gamma=5 \text{ cm}$. Οπότε Για τις αποστάσεις του M από τις κορυφές B και Γ έχουμε : $BM=MG=2,5 \cdot 10^{-2} \text{ m}$

$$\begin{aligned} V_M &= K_c \cdot \frac{+Q_1}{MB} + K_c \cdot \frac{+Q_2}{MG} = K_c \cdot \frac{1}{MB} \cdot (Q_1 + Q_2) = \frac{9 \cdot 10^9}{2,5 \cdot 10^{-2}} \cdot 6 \cdot 10^{-8} = \frac{9 \cdot 6}{2,5} \cdot 10^3 \\ &= 21,6 \cdot 10^3 \text{ volt} \end{aligned}$$

$$\beta) W_{A \rightarrow M} = \pm q \cdot (V_A - V_M) = 2 \cdot 10^{-10} (16,5 \cdot 10^3 - 21,6 \cdot 10^3) = \dots = -10,2 \cdot 10^{-7} \text{ joule}$$

Σχόλιο : Η ενέργεια στη διάταξη που οφείλεται στην παρουσία του $\pm q$ στη θέση M, είναι μεγαλύτερη από την ενέργεια του συστήματος που οφείλεται στην παρουσία του $\pm q$ στη θέση A ($\pm q \cdot V_A < \pm q \cdot V_M$) οπότε απαιτείται να δοθεί ενέργεια στο σύστημα για να πάει το φορτίο $\pm q$ από το A στο M. (Φυσική σημασία αρνητικού πρόσημου στο έργο της δύναμης του πεδίου)

3.56 Σε κάθε κορυφή ενός ισόπλευρου τριγώνου ABΓ, πλευράς $a=30\text{cm}$, βρίσκεται φορτίο $q=2\mu\text{C}$. Να υπολογιστεί η ενέργεια του συστήματος των τριών φορτίων. Δίνεται: $K_c = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2 / \text{C}^2$.

[Απ: $36 \times 10^{-2} \text{ J}$]

Κάθε ζεύγος πηγών δημιουργεί τη δική του ποσότητα δυναμικής ηλεκτρικής ενέργειας. Άρα θα εργαστούμε με όλα τα δυνατά ζεύγη !

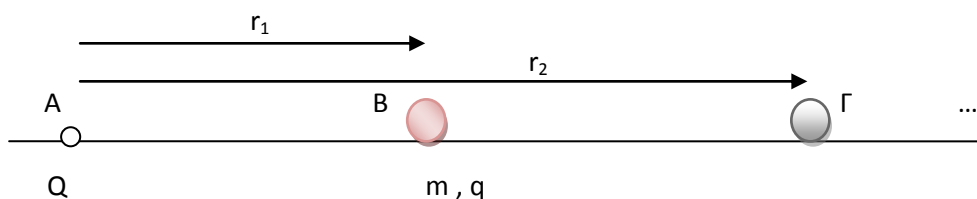
$$U_{sum} = U_{AB} + U_{B\Gamma} + U_{\Gamma A} = 3 \cdot K_c \cdot \frac{q^2}{a^2} = \dots$$

3.57 Ακίνητο σημειακό φορτίο $Q=100\mu\text{C}$, βρίσκεται στο σημείο Α. Μικρή σφαίρα με μάζα $m=10\text{g}$ και φορτίο $q=20\text{nC}$ βρίσκεται στο σημείο Β, στο ίδιο οριζόντιο επίπεδο με το Α και σε απόσταση $r_1=30\text{ cm}$ από αυτό. Αν η σφαίρα που βρίσκεται στο σημείο Β αφεθεί ελεύθερη, λόγω της απωστικής δύναμης που δέχεται, κινείται χωρίς τριβές. Να υπολογίσετε την ταχύτητά της:

α) Όταν βρίσκεται σε απόσταση $r_2=60\text{cm}$ από το Α.
 β) Όταν βρίσκεται σε πολύ μεγάλη απόσταση από το σημείο Α.

Δίνεται: $K_c = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2 / \text{C}^2$.

[Απ : α) $\sqrt{6}\text{ m/s}$, β) $2\sqrt{3}\text{ m/s}$]

«...Χωρίς τριβές ...» σημαίνει ΑΔΜΕ , αφού **έχουμε έργο μόνο της συντηρητικής δύναμης ηλεκτρικού πεδίου *Coulomb* !**

$$K_{αρχ} + U_{αρχ} = K_{τελ} + U_{τελ} \rightarrow 0 + K_c \frac{Q \cdot q}{r_1} = \frac{1}{2}mv^2 + K_c \frac{Q \cdot q}{r_2} \rightarrow κλπ$$

Όταν βρίσκεται σε πολύ μεγάλη απόσταση ($r \rightarrow \infty$), τότε στη ‘τελική’ θέση η δυναμική ηλεκτρική ενέργεια είναι μηδέν.

Η ΑΔΜΕ δίνει τότε :

$$K_{αρχ} + U_{αρχ} = K_{τελ} + U_{τελ} \rightarrow 0 + K_c \frac{Q \cdot q}{r_1} = \frac{1}{2}mv_{\infty}^2 + 0 \rightarrow κλπ$$